

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 7221 8800
Fax 7262 6790
info@tbst.dk
www.tbst.dk

Sagsnr.: BS0400-00256
Dato 2. juni 2020

Høringsnotat

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18)

1. Indledning

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (TBST) har den 30. marts 2020 sendt udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om bygningsreglement 2018 (BR18) i høring hos de i bilag 1 nævnte høringsspartner. Udkastet til bekendtgørelsen har også været offentliggjort på Høringsportalen.

Høringsfristen udløb den 4. maj 2020.

Følgende organisationer har meddelt, at de ikke har bemærkninger: Advokatsamfundet, Arbejdstilsynet, Banedanmark, BL – Danmarks almene boliger, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Kloakmestre, Finansstilsynet, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Justitsministeriet, Københavns Erhvervsakademi (KEA), Miljø- og Fødevareministeriet, Natur- og Klimatilpasning – Miljø- og Fødevareministeriets departement, Social- og Indenrigsministeriet og Udenrigsministeriet.

TBST har herudover modtaget høringssvar fra Anerkendelsesudvalget for statikere – Ingeniørforeningen Danmark, Arkitektforeningen, Beredskabsstyrelsen, Brancheforeningen VinduesIndustrien, BUILD, Bygherreforeningen, DABYFO Fynskredsen, DABYFO Kreds Nordjylland, DABYFO Kreds Sydjylland, DABYFO Østjyllandskredsen, DABYFO Kreds Vestjylland, Danmarks Frie AutoCampere, Dansk Byggeri, Dansk Center for Lys, Dansk Energi, Dansk Handicap Forbund, Dansk Live, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Arkitektvirksomheder, Danske Beredskaber, Danske Bygningskonsulenter, Danske Handicaporganisationer, DBI, DI Byg, DOVISTA Gruppen, Energistyrelsen, Erhvervsministeriet, ETA-Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI, Horsens Kommune, Hørsholm Kommune, KL, Konstruktørfor-

eningen, Landbrug & Fødevarer – SEGES, Landsbyggefonden, Lolland Kommune, Per Pedersen Haarby AS, Rønslev Rådgivende Ingeniører, Sammenslutningen af By- og Markedsfester, SikkerhedsBranchen, Skatteministeriet, Skorstensfejerlauget og TEKNIQ Arbejdsgiverne.

I det følgende refereres og kommenteres hovedindholdet i de modtagne høringssvar opdelt efter relevante emner. TBST's kommentarer til de enkelte emner følger efter i kursiv.

Bemærkninger af politisk karakter samt forslag og bemærkninger, der ikke vedrører de forslåede ændringer i bekendtgørelsen, indgår som udgangspunkt ikke i høringsnotatet. TBST har modtaget flere tekstnære høringssvar, som er gennemgået og vurderet med hensyn til, om der skal foretages ændringer i høringsudgaven. Ikke alle tekstnære bemærkninger og forslag er dog gengivet i detaljer i høringsnotatet.

2. Generelle bemærkninger

Arkitektforeningen bemærker, at der siden bygningsreglementet trådte i kraft den 1. januar 2018, har været seks større og mindre justering af reglerne, hvilket skaber en vis usikkerhed blandt brugerne.

DI Byg finder det positivt, at der i denne ændring foretages en række væsentlige præciseringer af kravene. DI Byg finder det særlig positivt, at de tidligere udmeldte ændringer til vinduer, glasvægge, ovenlysvinduer og glastage gennemføres med dette forslag. Det har stor betydning for de omfattede producenter, at de fortsat kan producere/produktudvikle i henhold til de krav, som tidligere blev meldt ud, og som de har investeret i henhold til.

DABYFO Fynskredsen bemærker, at der ikke indgår klimatiltag og bæredygtighed i ændringsforslaget og spørger til, hvad der ligger til grund for det.

Kommentarer

TBST har forståelse for, at det kan udgøre en udfordring, hvis bygningsreglementet ændres for ofte. TBST foretager ændringer i bygningsreglementet på baggrund af nye EU-retlige forpligtelser og for at forbedre sundheden og sikkerheden i byggeriet. Ændringer kan også ske på baggrund af ønsker fra branchen. TBST har fortsat fokus på at begrænse hyppigheden af ændringer i reglementet.

En væsentlig del af de eksisterende bestemmelser i bygningsreglementet rækker ind i begrebet bæredygtighed, eksempelvis bestemmelser om tilgængelighed, indeklima og bygningers energibehov. Med henblik på at teste mulige fremtidige krav til bæredygtighed er der den 29. maj 2020 lanceret en vejledning om den frivillige bæredygtig-

hedsklasse, som skal afprøves sammen med byggebranchen i et to-årigt forløb. Det vil efterfølgende blive besluttet, om der skal indføres krav i bygningsreglementet til bæredygtighed.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

3. Midlertidige camping- og salgsområder

DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd ser positivt på, at de generelle krav om byggesagsbehandling i forbindelse med midlertidige camping- og salgsområder bortfalder. DABYFO – Kreds Sydjylland udtrykker derimod bekymring over, at der ikke længere skal søges om byggetilladelse til midlertidige camping- og salgsområder.

DABYFO – Kreds Sydjylland spørger ind til, hvem der skal foretage tilsyn på camping- og salgsområder, og hvordan tilsynsmyndigheden gøres opmærksom på, at et arrangement afholdes.

DABYFO – Kreds Vestjylland finder det uhensigtsmæssigt, at § 6 f ikke omfatter udendørsarrangementer som festivaler, drive-in arrangementer mv., og mener, at bestemmelsen skal gøres bredere, så den ikke kun dækker salgsområder. Derudover stilles der spørgsmålstegn ved, om campingområder til flere end 150 personer ikke kræver byggetilladelse.

Danske Beredskaber bemærker, at "festival" ikke bør udgå af § 6 f, da de ikke mener, at "salgsområde" er et dækkende ord, og at grænsen på 5.000 m² er meget stort, da der kan samles mange mennesker. Derudover savnes der retningslinjer for redningsberedskabets indsatsmuligheder.

Lolland Kommune bemærker, at det vækker undren og bekymring, at grænsen for at skulle søge om byggetilladelse, hæves fra i dag 1000m² (3000m² for camping) til 5000m², da disse arrangementer ofte arrangeres af ikke-professionelle. Ligeledes vækker det undren, at kravet om overholdelse af kap. 5 for campingpladser tilsyneladende alene afgøres af antallet af overnattende, og at krav om byggetilladelse for campingpladser bortfalder. Lolland Kommune undrer sig over, at der i reglementet (stadig) fastsættes frist for indsendelse af ansøgning til 4 uger før arrangementet, da der på andre byggeansøgninger ikke er sat frist på, hvor længe byggemyndighederne har til behandling af sagen.

Danske Beredskaber udtrykker bekymring for, om redningsberedskabets indsatsmuligheder tilgodeses ved arrangementer, der dækker områder, der er større end 1.000 m², og om det sikres, at brandsikkerheden i den eksisterende bygningsmasse ikke bliver tilsidesat, hvis arrangementet ikke kræver byggetilladelse.

Beredskabsstyrelsen bemærker, at ændringen af § 6 f, stk. 2, nr. 1, vil betyde, at campingområder ikke længere skal have byggetilladelse, hvilket de skal i dag, hvis de er over 3000 m². Beredskabsstyrelsen bemærker derudover, at den foreslåede formindskelse af antallet af betegnelser i bestemmelserne vedr. festival-, camping-, salgsområder og lignende områder til "camping- og salgsområder", således "festivalområder" helt udgår af bestemmelserne, umiddelbart kan ses som en indskrænkning af anvendelsesområdet. Det er således ikke tydeligt, om "festivalområder", såsom en musikplads, vil være omfattet fremover.

DABYFO Fynskredsen er bekymret over, at "festivaler" er udgået af bygningsreglementets bestemmelser og er bekymret for, at området fremadrettet vil være ureguleret.

Beredskabsstyrelsen finder, at det er vigtigt, at der indføres et krav om, at de kommunale redningsberedskaber får en meddelelse, før området tages i brug, så redningsberedskabet er bekendt med, at der f.eks. overnatter 1000 personer et sted i deres kommune.

FRI foreslår, at "røg" udgår af § 119, da det ikke kan forhindres på camping- og salgsområder.

KL bemærker, at der i forbindelse med grænserne for, hvornår der skal søges om byggetilladelse for camping- og salgsområder, bør udarbejdes en pjece, der retter sig mod arrangører, og at det bør præciseres, hvad et salgsområde er.

Danmarks Frie AutoCampere bemærker, at arrangementer med midlertidige salgs- og campingområder typisk arrangeres af lægfolk og frivillige i foreninger, og at der i den forbindelse er brug for en endnu mere konkret, specifik og samlet anvisning på kravene til anmeldelse af brand- og sikkerhedsforhold.

Dansk Live og Sammenslutningen af By- og Markedsfester er bekymret over, hvornår og i hvilken udstrækning, der skal anvendes certificerede brandrådgivere i forbindelse med midlertidige camping- og salgsområder og påpeger, at de foreslåede ændringer i bygningsreglementet ikke svarer til den udmelding, som boligministeren tidligere har givet vedrørende valgfrihed mellem kommunal teknisk byggesagsbehandling og certificerede rådgivere.

Kommentarer

Bygningsreglementets bestemmelser dækker ikke udendørsarrangementer, som udelukkende består af forsamlede personer og lignende. Dette er reguleret i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 502 af den 17. juni 2005, og det er politiet, der giver tilladelse til dette.

Det er TBST's vurdering, at de områder, der med ændringen er omfattet af bygningsreglementet, svarer til de områder, der blev regulerede-

ret i Beredskabsstyrelsens "Tekniske forskrifter for forsamlingsstelte, selskabshuse, salgsområder og campingområder, der ikke er omfattet af campingreglementet". Det har i den forbindelse ikke været intentionen at udvide eller indskrænke områderne. "Festival" udgår, da festivalområder kan bestå af flere områder, herunder camping- og salgsområder. Bygningsreglementet regulerer alene bebyggelsesforhold, og ikke det at der alene forsamlers mennesker.

Forsamlingsstelte, camping- og salgsområder og øvrige transportable konstruktioner, der etableres i forbindelse med udendørsarrangementer, vil stadig være reguleret af bygningsreglementet, og kan kræve en byggetilladelse.

Oplag af gas, opstilling af grill m.m. er omfattet af beredskabslovgivningen. Regler herom skal derfor overholdes, selvom det ikke kræver en byggetilladelse.

TBST har på baggrund af høringssvarene ændret § 4 så det præciseres at camping- og salgsområder beregnet til højst 150 personer ikke er omfattet af Bygningsreglementet. Det er i § 6 f er præciseret, at alle camping- og salgsområder beregnet til mere end 150 personer er omfattet af Bygningsreglementets kapitel 5.

I udkastet blev grænsen for, hvor stort et areal salgsområder måtte være på, før det krævede byggetilladelse, hævet til 5000 m². For campingområder blev den øvre grænse fjernet. Efter høringen er arealgrænsen ligeledes fjernet helt for salgsområder. Fremadrettet kræver det ikke byggetilladelse, hvis de præ-accepterede løsninger i bilag 11 til Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand følges i sin helhed. Hvis de præ-accepterede løsninger ikke følges i sin helhed, vil det kræve en byggetilladelse uanset arealet af camping- eller salgsområdet, blot de er beregnet til mere end 150 personer. TBST vurderer, at det sikkerhedsmæssige hensyn alene kan begrundes i antallet af personer og ikke i, hvor stort et areal, området har.

Kommunalbestyrelsen skal kun foretage teknisk byggesagsbehandling af camping- og salgsområder, hvis de præ-accepterede løsninger ikke følges i sin helhed og der ikke er inddraget en certificeret brandrådgiver.

I forbindelse med midlertidige camping- eller salgsområder er det bemærket, at kommunalbestyrelsen skal have mulighed for at orientere det kommunale redningsberedskab om etableringen af området. Kravet til at meddele kommunalbestyrelsen om, at der etableres et camping- eller salgsområde, er fastholdt til at omfatte alle camping- og salgsområder, der er beregnet til mere end 150 personer. Dette er fastholdt, så det i højere grad er muligt at foretage et tilsyn ved arrangementet, når det er opstillet, da det ofte kan være i forbindelse med opstillingen og brugen, at der forekommer fravigelser fra be-

stemmelserne. Det er både kommunalbestyrelsen og af det kommunale redningsberedskab, som kan gennemføre henholdsvis tilsyn og brandsyn.

Det er TBST's vurdering, at meddelelsen i højere grad sikrer, at etableringen af områderne sker i overensstemmelse med Bygningsreglementets kapitel 5., og at områderne er etableret i henhold til enten de præ-accepterede løsninger eller byggetilladelsen.

Til bemærkningen om behovet for en specifik og samlet anvisning til kravene om anmeldelse, brand- og sikkerhedsforhold, vil der i forbindelse med ændringen af bygningsreglementet blive udarbejdet en vejledning i form af bilag 11 til "Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand", hvor der vil være et samlet overblik over de forhold, der skal iagttages ved indretning af midlertidige camping- og salgsområder. Derudover er der på nuværende tidspunkt udgivet bilag 11 a-11 e, der beskriver, hvordan planer for områder kan udføres.

TBST har på baggrund af høringsvaret fra Dansk Live og Sammenlutningen af By- og Markedsfester foretaget en ændring i bygningsreglementet og tydeliggjort i § 6 f, hvornår der er behov for en certificeret brandrådgiver, og at det er muligt at anvende kommunal teknisk byggesagsbehandling i stedet for at anvende en certificeret brandrådgiver for midlertidige salgs- og campingområder.

Der er udarbejdet korte vejledninger om, hvordan planer for camping- og salgsområder skal udarbejdes. I disse korte vejledninger er de væsentlige bestemmelser omtalt. I forbindelse med ændringen af bygningsreglementet vil der blive udarbejdet præ-accepterede løsninger, bilag 11, og der vil ske en revidering af bilagene 11 a-e til "Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand". I bilag 11 vil der være en beskrivelse af, hvad begrebet salgsområder omfatter.

TBST imødekommer forslaget om, at "røg" udgår af formuleringen i § 119.

4. Ombygning

Dansk Byggeri bakker op omkring intentionerne bag ændringen af 10. marts 2020, men konstaterer, at der stadig er en række problemer med, at byggetilladelserne på ombygninger, kan henføres til manglende forståelse og uens tolkninger af indholdet i ændringen. Dansk Byggeri har på denne baggrund udarbejdet en række ændringsforslag til "Vejledning om ombygning og brug af certificerede rådgivere i relation til ændring af den 10. marts 2020".

IDA foreslår en ændring af formuleringen af § 6, nr. 6, der omfatter en tilføjelse af, at der ikke ved ombygninger ændres på anvendelsen i henhold til anvendelseskategorierne i DS/EN 1991-1-1, Tabel 6.1,

etagearealet, mere end 5 % på størrelsen af laster, de bærende konstruktioners statiske virkemåde eller sker en større udskiftning eller reparation af bærende konstruktioner. Desuden efterlyser IDA en definition af væsentlige ændringer i § 6, nr. 6, og påpeger, at reglen åbner op for udskiftning af bærende konstruktionsdele uden nogen form for dokumentation, kontrol eller myndighedsbehandling.

For så vidt angår bemærkninger om eksisterende konstruktioner foreslår IDA en omformulering, så der tages højde for de særlige forhold, der ofte gør sig gældende for disse. IDA henviser til, at spørgsmål vedrørende eksisterende konstruktioner i dag er behandlet i SBI-anvisning 271, 3. udg., afsnit 1.4.6, og foreslår i forlængelse heraf, at der udarbejdes et tillæg eller appendiks til SBI-anvisning 271, som redegør nøjere for forholdene omkring indgreb i eksisterende konstruktioner; herunder med eksempler på almindeligt forekommende situationer, hvor en ny dokumentation ikke vil være relevant, og hvor en dokumentation vil være nødvendig. Endvidere foreslår IDA, at det udkast, der foreligger for en norm for eksisterende konstruktioner, færdiggøres.

FRI bemærker, at det er vigtigt, at der er en klar og entydig afgrænsning i forhold til, hvornår en fornyet statisk dokumentation er påkrævet.

Kommentarer

Ændringen i § 6, nr. 6 og 7, om væsentlige ombygninger udgår, da det har vejledningsmæssig karakter. Indholdet af ændringen vil blive beskrevet i vejledningen vedrørende ombygninger, herunder i hvilket omfang en ombygning vil have indflydelse på eksisterende brand- og konstruktionsmæssige forhold.

Til IDA's bemærkning om en definition af væsentlige ændringer i den forslåede § 6, nr. 6, kan TBST oplyse, at ændringer i den forbindelse er væsentlige, når de ændrer på konstruktionernes virkemåde. Ændringer i konstruktionernes virkemåde omfatter ændringer i konstruktionsdelens opbygning, ydeevne, eller at ændringen påvirker andre bærende konstruktionsdele. I de tilfælde, hvor der ved en ombygning ændres på konstruktionernes virkemåde, kræver ombygningen byggetilladelse.

I de tilfælde, hvor der ikke ændres på konstruktionernes virkemåde, kræver ombygningen ikke byggetilladelse under forudsætning af, at ombygningen ikke indebærer en anvendelsesændring eller en udvidelse af etagearealet.

Hvis konstruktionernes virkemåde ikke ændres, vil det fortsat være muligt at bibeholde konstruktionen, som skal leve op til de regler, der var gældende på opførelsestidspunktet. TBST takker for de fremsend-

te ændringsforslag til vejledningen om ombygninger. Disse medtages i arbejdet med den kommende revision af vejledningen.

5. Sanitetsbygninger

DABYFO Fynskredsen og DABYFO Kreds Vestjylland spørger til, hvorvidt sanitetsbygningerne kan opsættes alle steder, eller om de kun kan opsættes til offentlige formål.

DABYFO Kreds Sydjylland foreslår, at bestemmelsen præciseres, så det alene er færdigproducerede sanitetsbygninger, der er omfattet af bestemmelsen. Kredsen efterspørger i øvrigt en præcisering af, hvilke bestemmelser i BR18 der skal overholdes.

DABYFO Kreds Vestjylland finder det uklart om en transportabel konstruktion, som en toiletvogn, der opstilles i mere end 6 uger, kan betragtes som en sanitetsbygning. Derudover ønskes det afklaret, om sanitetsbygningen kan betragtes som en sekundær bygning i forhold til placering, beregningsregler m.v. Endelig finder DABYFO Kreds Vestjylland det uklart om en sanitetsvogn kan opfylde kravet om toiletforhold ved en virksomhed eller en restaurant.

Kommentarer

Bestemmelsen om sanitetsbygninger omfatter toiletbygninger, der opstilles mere end 6 uger, og de kan opsættes alle steder uanset tilhørsforhold. Der er altså ikke krav om, at bygningen er offentlig. Sanitetsbygningerne er ikke omfattet af bygningsreglementet sekundære bygninger, og er derfor ikke omfattet af de bestemmelser i bygningsreglementet, som gælder for sekundære bygninger. Der er ikke noget til hinder for i bygningsreglementet, at en sanitetsvogn kan opfylde kravet om toiletforhold til en virksomhed eller en restaurant, men der kan være forhindringer i anden lovgivning f.eks. arbejdsmiljøregler.

Forslaget om, at det præciseres, at bestemmelsen alene omfatter færdigproducerede sanitetsbygninger, imødekommes. For så vidt angår forslaget om en præcisering af, hvilke krav i bygningsreglementet færdigproducerede sanitetsbygninger skal overholde, vil TBST overveje, om der skal udarbejdes en vejledning.

6. Transportable konstruktioner

BUILD bemærker, at overskriften før § 6 b bør ændres til "Øvrige transportable konstruktioner" for at præcisere, at bestemmelsen ikke vedrører transportable konstruktioner på byggepladser men alle øvrige transportable konstruktioner.

DABYFO Fynskredsen ønsker ordet "samlet" slettet i § 6 b, stk. 1, nr. 2, og i § 6 b, stk. 2, nr. 2.

DABYFO Kreds Nordjylland ønsker at få præciseret begrebet "midlertidigt" i § 6 b, stk. 5.

DABYFO Kreds Vestjylland ønsker en præcisering af § 6 b, stk. 5, i forhold til hvilke konstruktioner, som opstilles midlertidigt, der ikke er omfattet af §§ 40, 43 og 46.

Kommentarer

Det skal indledningsvist bemærkes, at DABYFO Kreds Nordjylland, DABYFO Kreds Vestjylland, DABYFO Fynskredsen, Danske Beredskaber og KL er kommet med forslag til indholdsmæssige ændringer til bestemmelserne om transportable konstruktioner. Bestemmelserne er ikke ændret indholdsmæssigt ved denne ændring af bygningsreglementet, og forslagene tages derfor ikke i betragtning.

BUILDs forslag følges, og overskriften ændres i overensstemmelse hermed.

Forslaget om at præcisere § 6 b, stk. 5, imødekommes, så det er tydeligt, at der med midlertidigt menes i op til 6 uger.

Forslaget om en præcisering af, hvilke konstruktioner der opstilles midlertidigt, og som er omfattet af § 6 b, stk. 5, imødekommes ikke, idet bestemmelsen omfatter alle transportable konstruktioner, der opstilles midlertidigt. Der er midlertidigheden, der gør, at der hverken er krav om færdigmelding, ibrugtagningstilladelse eller stikprøvekontrol.

7. Certificeringsordningen

FRI ser certificeringsordningerne, som den rigtige løsning på sigt. FRI mener dog, at der er behov for en forlængelse af overgangsperioden for anerkendte statikere, da de mener, at der ikke vil være et tilstrækkeligt antal certificerede statikere til at dække behovet den 1. juli 2020. Dansk Byggeri og Bygherreforeningen påpeger ligeledes, at der fortsat er bekymring for antallet af certificerede statikere efter den 1. juli 2020, og at overgangsperioden bør forlænges. Dansk Byggeri foreslår, at overgangsordningen, hvor anerkendte statikere fortsat kan virke, forlænges frem til 1. januar 2021.

FRI bemærker, at det er vigtigt, at der er en klar og entydig afgrænsning i forhold til, hvornår en fornyet statisk dokumentation er påkrævet.

Kommentarer

Størstedelen af de anerkendte statikere, der forventes at overgå til certificeringsordningen, forventes at være blevet certificeret den 1.

juli 2020, men der er fortsat et antal aktive anerkendte statikere, som først vil opnå certificering i 2. halvår 2020.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen forlænger derfor overgangsperioden frem til 1. januar 2021, så det sikres, at der er så mange statikere til rådighed for byggeriet som muligt.

8. Ibrugtagningstilladelse

Dansk Byggeri og TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker op om ændringen om at ophæve kravet om ibrugtagningstilladelse for enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse. Den vil ifølge Dansk Byggeri skabe tryghed omkring afleveringsforretningen fra entreprenøren til en husejer og medføre, at husejeren kan flytte ind. Landsbyggefonden bifalder ophævelsen af kravet, idet forsinket indflytning ikke står mål med sen fremsendelse og godkendelse af ibrugtagningstilladelse.

Per Pedersen HAARBY A/S bemærker, at det er en god ændring, men at den skaber usikkerhed om, hvordan bygherren kan dokumentere, at byggeriet er færdigt, i forhold til lånoptagelse, hvis ikke der foreligger en ibrugtagningstilladelse.

Arkitektforeningen mener, at det er plausibelt, at typehusfirmaerne oplever store udfordringer med ibrugtagningstilladelser. Arkitektforeningen gør opmærksom på, at kravet om ibrugtagningstilladelse ikke er indført for typehusfirmaernes eller kommunernes skyld, men som en hjælp og kvalitetssikring for den enkelte borger og husejer.

Landbrug & Fødevarer, SEGES foreslår, at § 43, stk. 4, udvides, så den også omfatter landbrugets avls- og driftsbygninger. Landbrug & Fødevarer, SEGES mener, at det var en markant stramning i BR18 i forhold til BR15, at disse bygninger blev omfattet af kravet om ibrugtagningstilladelse. Der henvises til, at kravet ikke har været begrundet i høringsmaterialet til BR18, der trådte i kraft 1. januar 2018. De er uforstående overfor behovet for den øgede sagsbehandling. Landbrug & Fødevarer, SEGES anfører, at de likviditetsproblemer der opstår, når der afventes en ibrugtagningstilladelse, er større for landbruget end for byggebranchen.

Skatteministeriet bemærker, at ændringen vil have betydning for færdigvurdering efter ejendomsvurderingsloven. Et byggeri til boligformål formodes færdigbygget et år efter det tidspunkt, hvor byggetilladelse er givet, med mindre andet dokumenteres. Manglende registrering af ibrugtagningstilladelse i BBR anvendes af ejeren til at bevise, at byggeriet ikke er færdigt. Skatteministeriet bemærker i den forbindelse, at det er væsentligt at sikre en komplet og ensartet registrering af ibrugtagningstilladelser for den eller de typer af ejendom-

me til beboelse, for hvilke ibrugtagningstilladelser har betydning for ejendomsvurderingerne.

Energistyrelsen er betænkelig ved, at kravet om ibrugtagningstilladelse ophæves. For det første fordi Rambølls analyse viser, at det kun er et fåtal af byggesagerne, der indeholder fyldestgørende dokumentation. For det andet fordi tidligere års kvalitetskontroller viser, at der er problemer med dokumentation for overholdelse af energimærkning. Dette understøttes af Energistyrelsens risikobaserede tilsyn med fokus på energimærkning af nye bygninger. Energistyrelsen opfordrer til, at kravet om ibrugtagningstilladelse ikke ophæves, før der er et it-system, der kan anvendes til at sikre, at den krævede dokumentation foreligger. Endelig antager Energistyrelsen, at der er større sikkerhed for, at energimærkning foreligger, og dermed dokumentation for at bygningsreglementets energikrav er opfyldt, hvis kravet om ibrugtagningstilladelse opretholdes. Energistyrelsen bemærker, at enfamiliehuse, dobbelthuse og rækkehuse ikke er omfattet af bygningsreglementets krav om stikprøvekontrol.

Brancheforeningen Danske Bygningskonsulenter anfører, at ændringen ikke bør gennemføres. Kommunerne udviser stor fleksibilitet og samarbejdsvillighed. Dermed genkendes billedet af lange sagsbehandlingstider ikke, og der opfordres til, at TBST belyser dette. Enkelte store typehusfirmaer modtager først betaling, når ibrugtagningstilladelsen foreligger. Dette giver dem en stor fordel i forhold til mindre og mellemstore firmaer, der modtager betaling i rater. Det er dermed konkurrenceforvridende, såfremt ændringen gennemføres, og det bemærkes, at det er de offentlige myndigheder uvedkommende, hvordan enkelte typehusfirmaer vælger at markedsføre sig. Brancheforeningen Danske Bygningskonsulenter påpeger, at Rambølls analyse viser, at der foreligger fyldestgørende dokumentation for bygningers tæthed mod jord i 49 % af sagerne og for de energimæssige forhold i 27 % af sagerne, hvilket ikke kan betragtes som værende tilfredsstillende. Brancheforeningen Danske Bygningskonsulenter bemærker, at ændringer i bygningsreglementet til tider foretages forhastet og på baggrund af dialog med få parter i byggeriet og foreslår derfor en bredere dialog.

Konstruktørforeningen er bekymret for, om nogle byggefirmaer efterlader huskøbere med huse, der ikke er opført korrekt, og mener at den omtalte it-løsning i høringsbrevet bør kunne understøtte en smidigere sagsgang mht. udstedelsen af ibrugtagningstilladelser, med det formål, at kravet om ibrugtagningstilladelser opretholdes.

KL bemærker, at dokumentationen for et byggeri, herunder for at det er opført i overensstemmelse med bygningsreglementet, tjener centrale samfundshensyn. Det oplyses, at kommunerne arkiverer dokumenterne fra en byggesag på den pågældende ejendom. Dokumen-

terne er derfor ikke kun relevante for den første husejer, men også for fremtidige ejere og ejendomsmæglere. Forbrugerbeskyttelsen rækker udover den første bygherre. Dokumentationen omfatter bl.a. funktionsafprøvning, brandsikring, ventilation, lysforhold, afløb og drifts- og vedligeholdelsesplaner. KL anmoder om, at TBST dokumenterer, at familier har ventet i op til flere måneder med at flytte ind i deres hus, fordi de ventede på en ibrugtagningstilladelse. KL forslår en ændring af bestemmelsen, for at fastholde et incitament til at dokumentationsmaterialet indsendes. Det skal således fremgå af bestemmelsen, at huset først kan tages i brug, efter der er indberettet færdigmelding med den fornødne dokumentation, men uden forudgående tilladelse. KL understreger, at det er nødvendigt, at den annoncerede vejledning foreligger inden ændringen træder i kraft, da der er stor usikkerhed om, hvad dokumentationen skal indeholde. Endelig forudser KL, at kommunerne fremfor at behandle nye byggesager, skal bruge tid på at rykke for at få dokumentationen ind.

DABYFO Fynskredsen og DABYFO Kreds Nordjylland bemærker, at ændringen er uhensigtsmæssig, og frygter en væsentlig tilbagegang i dokumentationsniveauet. DABYFO Fynskredsen henviser til en SBI-undersøgelse af BR15, der viste at dokumentationen, der blev fremsendt sammen med færdigmeldingen, da der ikke var krav om ibrugtagningstilladelse, var meget mangelfuld. DABYFO Fynskredsen oplever allerede med de gældende regler, at BR18 § 40 om færdigmelding ikke overholdes. DABYFO Fynskredsen gør desuden opmærksom på, at med kravet om ibrugtagningstilladelse håndhæver kommunerne i højere grad dokumentationskravene. I stedet for at ophæve kravet efterspørges der en vejledning om hvilke forhold, der skal dokumenteres ved færdigmelding. DABYFO Kreds Nordjylland bemærker, at ibrugtagningstilladelsen er borgerens bevis på, at byggeriet er lovligt, og det er lovligt at flytte ind i huset, hvorfor det ud fra borgerens retssikkerhed er mest korrekt at beholde ibrugtagningstilladelsen. Det er DABYFO Kreds Nordjyllands oplevelse, at dokumentationsniveauet er det samme før og efter BR18, hvor kravet om ibrugtagningstilladelse blev indført, og kredsen stiller derfor spørgsmålstejn ved den undersøgelse, der skulle påvise dette. Hvis kravet om ibrugtagningstilladelse ophæves foreslås det, at kap. 5 om brand og kap. 15 om konstruktioner fuldt ud dokumenteres inden der gives byggetilladelse, dog ikke hvis der er tilknyttet certificerede rådgivere. Samtidig foreslås det, at der indføres en ændret procedure for dokumentationsniveauet før en sag kan betragtes som afsluttet, hvor ansøger selv står inde for den fremsendte dokumentation til de øvrige kapitler i BR i forbindelse med færdigmelding.

DABYFO Kreds Sydjylland foreslår, at det fremgår tydeligt af BR18, at der inden ibrugtagning af bygningen indsendes færdigmelding, erklæring om det færdige byggeri og relevant dokumentation. DABYFO

Kreds Sydjylland ser det som en stor lempelse, at kravet om ibrugtagningstilladelse ophæves og peger på, at kravet sikrer, at boligen opfylder gældende krav inden der sker indflytning. Desuden mener kredsens, at der vil mangle incitament til at indsende dokumentationen, hvis kravet ophæves. DABYFO Kreds Sydjylland mener, at udestuer bør indskrives i bestemmelsen, så udestuer kan tages i brug uden tilladelse. DABYFO Kreds Sydjylland spørger til, om bestemmelsen skal forstås sådan, at enfamiliehuse med integrerede garage/carport kræver ibrugtagningstilladelse eller om det kun er tilfældet, når der ansøges om særskilt tilladelse til opførelse af en integreret garage/carport ved f.eks. enfamiliehuse. I forlængelse heraf stilles der forslag om, at integrerede garage/carporte undtages fra kravet om ibrugtagningstilladelse. Endelig spørger DABYFO Kreds Sydjylland til, hvornår den vejledning der omtales i høringsbrevet om dokumentationskravene kan forventes at blive offentliggjort, og om fritagelsen fra kravet om ibrugtagningstilladelse og vejledningen vil kunne anvendes med tilbagevirkende kraft for igangværende sager.

DABYFO Østjyllandskredsen foreslår en ændret formulering af bestemmelsen, idet de mener, at sådan som bestemmelsen på nuværende tidspunkt er formuleret vil integrerede carporte og garager være omfattet af kravet om ibrugtagningstilladelse.

DABYFO Kreds Vestjylland stiller forslag om, at § 43 ændres, så det fremgår af ordlyden, at byggeriet kan tages i brug, men først når byggeriet er færdigmeldt efter § 40. DABYFO Kreds Vestjylland vurderer, at ophævelse af kravet om ibrugtagningstilladelse vil besværliggøre færdigmeldingsprocessen og ser gerne, at kravet ikke ophæves. DABYFO Kreds Vestjylland oplyser, at de oplever, at ansøgerne har svært ved at levere den nødvendige dokumentation, og at DABYFO Kreds Vestjylland er klar over, at dokumentationskravene ikke har ændret sig, men at kommunerne i større omfang håndhæver kravene, forud for en ibrugtagningstilladelse. DABYFO Kreds Vestjylland mener, at siden kravet om ibrugtagningstilladelse blev indført med BR18 er byggeriet bedre dokumenteret end med den simple erklæring – der var gældende 2008-2018. DABYFO Kreds Vestjylland peger på, at en øget vejledningsindsats med fokus på dokumentationsniveauet vil give en mere ensartet sagsbehandling og erkender samtidig, at kommunerne med omstillingen til BR18 ikke har fundet et samlet niveau for dokumentationen.

Hørsholm Kommune forslår, at § 43 ændres, så der ikke er krav om ibrugtagningstilladelse for integrerede carporte og garager. Hørsholm Kommune bemærker, at de generelt i deres sagsbehandling kan genkende de konklusioner, som Rambøll i deres analyse er kommet frem til. Hørsholm Kommune finder det misvisende og fejlagtigt, når TBST ud fra analysen konkluderer, at dokumentationen efter reglerne i BR15 overvejende overholder reglerne for nybyggeri. Hørsholm Kom-

mune anfører, at det er muligt, at ibrugtagningstilladelser ikke kan løse problemet med manglende dokumentation. I forlængelse heraf anfører Hørsholm Kommune, at det vil fremme kvaliteten af dokumentationen med de tiltag, der omtales i høringsbrevet, herunder en målrettet vejledning om dokumentationsniveauet for enfamiliehuse mv., men at disse bør foreligge før kravet om ibrugtagningstilladelse ophæves.

Horsens Kommune mener, at BR18 § 43, stk. 4, bør omformuleres, således at det entydigt fremgår, hvornår de omhandlede småbygninger er undtaget fra kravet om ibrugtagningstilladelse.

Kommentarer

På baggrund af høringen udgår ændringsforslaget, og kravet om ibrugtagningstilladelse for enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse og sommerhuse fastholdes således.

Forslaget var begrundet i, at særligt typehusfirmaer har oplevet, at processen med ibrugtagningstilladelser er tung og uforudsigelig i visse kommuner. Der er eksempler på sager, hvor familier har skullet vente flere måneder på at flytte ind i deres færdige hus, fordi ibrugtagningstilladelsen var længe undervejs. Derudover presses virksomhederne på likviditeten, fordi betalingen for et nyt hus først forfalder, når ibrugtagningstilladelsen foreligger. Disse forhold vurderes samlet set at fordyre byggeriet.

TBST har på den baggrund fået udarbejdet en analyse af Rambøll, som kan findes på styrelsens hjemmeside, der undersøger hvorvidt problemerne med utilstrækkelig dokumentation ved nybyggeri er proportionalt med de byrder, som kravet om ibrugtagningstilladelse har medført. Analysen viser, at indsendelse af dokumentation efter reglerne i BR15 i overvejende grad overholdes i forbindelse med nybyggerier. TBST fremhævede dog i høringsbrevet, at ophævelse af kravet om ibrugtagningstilladelse medfører en risiko for, at nogle nybyggerier og større ombygninger ikke vil være fyldestgørende dokumenteret i kommunens arkiver.

TBST kan konstatere, at Dansk Byggeri og TEKNIQ Arbejdsgiverne bakker op om forslaget, mens de resterende høringsparter mener, at forslaget ikke bør gennemføres. Skatteministeriet fremhæver eksempelvis, at kravet om ibrugtagning bør fastholdes, da gennemførelse af kravet har betydning for færdigvurderingen af ejendomsvurderingen og bemærker i den forbindelse, at det er væsentligt at sikre en komplet og ensartet registrering af ibrugtagningstilladelser for den eller de typer af ejendomme til beboelse, for hvilke ibrugtagningstilladelser har betydning for ejendomsvurderingerne.

Endvidere fremhæver f.eks. Energistyrelsen, at kravet om ibrugtagning bør fastholdes med henvisning til, at det kun er et fåtal af bygge-

sagerne, der indeholder fyldestgørende dokumentation, og at tidligere års kvalitetskontroller viser, at der er problemer med dokumentation for overholdelse af energimærkning.

TBST er fortsat af den opfattelse, at kommunernes problemer med at modtage tilstrækkelig dokumentation er et processuelt problem, som mest optimalt løses via forbedrede processer, herunder f.eks. forbedrede IT-løsninger i regi af Byg og Miljø.

På baggrund af høringssvarene, og da der for nuværende ikke findes en alternativ løsning, fastholdes kravet om ibrugtagningstilladelse.

TBST udgiver en vejledning om dokumentation i forbindelse med fær digmelding med det formål at understøtte en smidig proces i forbindelse med afslutning af byggesager. Samtidig vil TBST drøfte med KL, hvorvidt der kan oprettes en digital løsning, der kan bidrage til at sikre, at kommunerne modtager den rette dokumentation i en overskuelig form i første omgang, så ibrugtagningstilladelsen kan gives hurtigst muligt.

Når der i BR18 § 43, stk. 4, henvises til § 43, stk. 1, betyder det alene, at de byggerier, der er opremset i § 43, stk. 4, og som kræver en byggetilladelse, ikke er omfattet af krav om ibrugtagningstilladelse.

9. Wc-krav

Dansk Byggeri og Dansk Handicap Forbund bakker op om forslaget om præcisering af § 214, stk. 2, og § 223 og mener, at ændringen giver god mening.

Dansk Handicap Forbund mener imidlertid, at § 216, stk. 2, og § 224, stk. 2, kan misfortolkes således, at bestemmelserne kan opfattes, så man kan undgå at indrette toiletter til personer med handicap, hvis der i forvejen ikke er niveaufri adgang til bygningen. Dansk Handicap Forbund pointerer i den forbindelse, at det er vigtigt at understrege, at når der laves et offentligt tilgængeligt toilet, skal der være et toilet, der opfylder kravene i § 214, stk. 2.

Dansk Handicap Forbund foreslår, at "i stueetagen eller på andre etager med adgang via elevator, lift eller lignende" alene indgår som et eksempel.

Dansk Handicap Forbund fremhæver, at det er uheldigt, at § 216, stk. 2, og § 224, stk. 2, indeholder en dobbelt negation.

DABYFO – Kreds Sydjylland spørger, om § 223 indebærer, at der altid skal indrettes et handicapegnet wc i kontor- og administrationsbygninger.

DABYFO – Kreds Nordjylland finder bestemmelsen i § 223 uklart formuleret og foreslår, at der byttes rundt på ordstillingen i bestemmelsen.

Danske Handicap Organisationer har forståelse for behovet for en præcisering som følge af en uklarhed i branchen og i kommunerne om, at der ved ombygning af offentlige tilgængelige bygninger er krav om at etablere et handicapegnet wc til kunderne, uanset om der er niveaufri adgang.

Danske Handicap Organisationer mener imidlertid ikke, at kravet om tilgængeligt wc skal bortfalde, selvom der ikke er niveaufri adgang, da mennesker med andet fysisk handicap end kørestolsbrugere samt forældre med børn kan have stor gavn af et handicapegnet wc, da nogle kørestolsbrugere kan gå enkelte skridt og benytte wc'et på trods af, at der ikke er niveaufri adgang, og endeligt fordi et handicapegnet toilet kan være en fremtidssikret løsning for en eventuel senere tilkommende niveaufri adgang og generelt virke som inspiration for at tænke tilgængelighed med i ombygningen i videst muligt omfang. Danske Handicap Organisationer foreslår i den forbindelse, at forslag om nyt § 216, stk. 2, ikke indføres.

Hørsholm Kommune mener, at det vil fremme forståelsen for, hvornår der skal etableres et handicapegnet wc, og for hvilke krav der gælder til et sådant wc, hvis bestemmelserne herom deles op i detailkrav til wc'et og dernæst, hvornår der skal etableres et sådant.

Hørsholm Kommune spørger, om bekendtgørelse 1250 af 13/12/2004 fortsat gælder og fremhæver, at efter bekendtgørelsen skal der ved ombygning af offentligt tilgængelige bygninger generelt etableres handicaptoliet afhængig af 9 %-reglen, hvilket strider mod præcisering af bestemmelsen i BR18.

Hørsholm Kommune foreslår, at der i § 216, stk. 1, bør tilføjes en præcis henvisning til § 214, stk. 2, i stedet for blot at henvise til § 214 i sin helhed.

Kommentarer

TBST mener, at det fremgår klart, hvornår der skal indrettes et handicapegnet wc. Det fremgår af § 214, stk. 1, at såfremt der etableres offentligt tilgængelige wc-rum, skal der indrettes mindst et handicapegnet wc, som skal overholde kravene i § 214, stk. 2.

TBST er enig i kommentarerne om, at formuleringen af helholdsvi §§ 216, stk. 2, og 224, stk. 2, indeholder en dobbeltnegation og foretager som følge heraf en omformulering af bestemmelserne.

§ 223 indebærer, at hvis der etableres wc-rum, der er offentligt tilgængelige, til brug for andre end de beskæftigede i en bygning samt i

kontor- og administrationsbygninger, skal et wc-rum på samme etage være indrettet som et handicapegnet wc.

Det er hensigten med præciseringerne i §§ 216, stk. 2, og 224, stk. 2, at tydeliggøre, at der kun skal etableres et handicapegnet wc-rum ved ombygninger, når der ved ombygningen etableres offentlige tilgængelige wc-rum i stueetagen eller på andre etager med adgang via elevator, lift eller lignende. Det betyder, at der ikke skal etableres et handicapegnet wc, hvis der ikke er niveaufri adgang hen til wc'et. TBST finder det ikke relevant at stille krav om, at der skal etableres et handicapegnet wc-rum, som kørestolsbrugere ikke har adgang til.

Hørsholm Kommunes forslag om at lave opbygningen af bestemmelserne om indebærer en væsentlig ombrydning af bestemmelserne, hvilket ikke indgår i høringen og tages derfor ikke i betragtning.

TBST følger forslaget om at tilføje et stk. 2 i henvisningen til § 214 i andet punktum i § 216, stk. 1, med det formål at præcisere henvisningen.

Bekendtgørelse 1250, der stadig er gældende, omfatter ikke væsentlige ombygninger i en række definerede byggerier. Bekendtgørelsen er en selvstændig bekendtgørelse udstedt med hjemmel i byggeloven og har således ikke direkte indflydelse på de ombygninger, der omfattes af bygningsreglementet.

10. Energi

DOVISTA Gruppen støtter de ændrede og skærpede krav til døre og vinduers energipræstation.

Energistyrelsen bemærker, at kravet til virkningsgradskrav til biomassekedler bør opretholdes, medmindre det er flyttet til et andet sted i lovgivningen.

Skorstensfejerlauget bemærker, at der ikke er en begrænsning på installation af brugte kedler.

Dansk Energi bemærker til § 290 vedrørende midlertidige, flytbare pavilloner, at direkte elvarme er en omkostningseffektiv opvarmingsform og særlig relevant for bygninger af midlertidig karakter eller lavt varmeforbrug pga. lave installationsomkostninger. Kravet om, at den direkte elvarme efter 2 år enten skal erstattes af anden opvarmning, eller at der skal kompenseres ved etablering af tilsvarende produktion af vedvarende energi, mener Dansk Energi ikke er formålstjenstligt. Formålet må i stedet være at sikre anvendelsen af vedvarende energi og reduktion af CO₂-emissioner, og kravet bør afspejle, at el i dag produceres overvejende på vedvarende energi, og at el i 2030 produceres alene på vedvarende energi. Dansk Energi bemærker, at som

kravet er udformet, vil der kunne etableres varme med fossile brændsler, f.eks. afbrænding af olie. Hvis man ønsker at begrænse anvendelsen af direkte elvarme, bør kravet indrettes således, at der fokuseres på effektiv opvarmning med vedvarende energi, f.eks. varmepumper. Dansk Energi foreslår derfor en ændring af § 290, således at det tilføjes, at den direkte elvarme skal erstattes af anden højeffektiv varmeforsyning med en samlet virkningsgrad over 150 %.

Brancheforeningen VinduesIndustrien bemærker, at der bør kunne anvendes funktionsruder i yderdøre, skyde- og foldedøre med glas, svarende til for vinduer i § 258.

TEKNIQ Arbejdsgiverne bemærker, at konsekvensen til stramningen i krav til energiforbrug i ventilationsanlæg i første omgang vil være øgede dimensioner på kanaler i bygningers ventilationsanlæg. Det bør give anledning til en generel bestemmelse i BR18 om krav om plads til installationer i teknikrum, skakte m.m.

Erhvervsstyrelsen bemærker, at der i § 287 lægges op til en udvidelse af omfanget af midlertidige, flytbare pavilloner, som er undtaget fra visse energikrav. Ændringen er relevant for et lovforslag om ændring af planlovens § 5 u om midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge. Gældende regler i § 5 u giver kommunerne mulighed for at fravige visse af planlovens almindelige regler. Sådanne opholdssteder kan være oprettet som midlertidige, flytbare pavilloner. Kommunerne kan kun give tilladelse efter § 5 u for en tidsbegrænset periode og højst med en varighed på 5 år. Med lovforslaget, der er udarbejdet i dialog med bl.a. Transport- og Boligministeriet, lægges der op til, at kommunerne skal kunne forlænge varigheden af tilladelser efter § 5 u med op til 2 år. Det er i lovforslaget fremhævet, at den nævnte ændring ikke indebærer ændringer af andre love end planloven, og som eksempel på anden lovgivning, der kan være relevant i forbindelse med en forlængelse, er nævnt byggelovgivningen. Videre er det anført, at det forventes, at også bygningsreglementet vil blive ændret for at give kommunerne mere fleksible rammer for fortsat at kunne sikre midlertidige opholdssteder til flygtninge. Det er på den baggrund Erhvervsstyrelsens opfattelse, at der er en forventning om, at ændringerne i bygningsreglementet reelt kan medvirke til at muliggøre en forlængelse af de midlertidige opholdssteder, som ønsket af kommunerne, og som foreslået i det nævnte lovforslag.

Kommentarer

Kravet til biomassekedler til fyring med træ fjernes, da der er indført EcoDesign-krav på EU-niveau, og landene derfor bør fjerne deres nationale krav. Fjernelsen af kravet fra bygningsreglementet sker efter aftale med Energistyrelsen, da Ecodesign-kravene ikke er væsentligt forskellige fra de nationale krav. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.

I henhold til bygningsreglementet § 251, stk. 3, skal produkter, som er omfattet af en EU-forordning under Ecodesign-direktivet, overholde kravene i den relevante gældende forordning på det tidspunkt, hvor produktet installeres i bygningen. Det er derfor ikke TBST's vurdering, at installationen af brugte kedler med lav effektivitet eller sikkerhedsniveau vil være i overensstemmelse med bygningsreglementet. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Dansk Energis forslag vedrørende § 290 følges ikke ordret, men der laves ændringer der bedre afspejler, at bestemmelsen sigter på at sænke primærenergiforbruget. Det er styrelsens fortolkning, at der ligeledes kan benyttes vedvarende energi til at opfylde bestemmelsen.

Bemærkningerne fra VinduesIndustrien medfører tilføjelser i bilag 2 således, at det fremgår, at beregningsmetoden for energibalance skal følge § 258, stk. 1, og at der kan anvendes funktionsglas svarende til § 258, stk. 1, nr. 3.

TBST vurderer ikke, at der er behov for et krav til, at der skal være plads til installationer, da dette er en forudsætning for at kunne overholde bygningsreglementets bestemmelser herom.

Bygningsdirektivet giver mulighed for at undtage bygninger fra energirammen, der gælder for permanente bygninger, når de opstilles i maksimalt to år. Omfanget af § 287 udvides med ændringen af bygningsreglementet til også at omfatte midlertidige, flytbare pavilloner, der opstilles uden tilknytning til et eksisterende byggeri. Disse kan fremover opstilles i op til 2 år. Ændringen giver bl.a. mulighed for, at midlertidige flygtningeboliger kan indrettes i midlertidige, flytbare pavilloner i op til 2 år. Efter de 2 år kan flygtningeboligerne i henhold til byggelovgivningen godt blive stående, hvis de overholder energirammen i bygningsreglementet.

11. Legepladser

Dansk Byggeri savner en begrundelse for ophævelse af § 359, stk. 2, da det kan opfattes som en forringelse af sikkerheden.

Dansk Center for Lys bemærker, at der på skateboardbaner, ved parkourredskaber og frit tilgængelige multisportsudstyr bør projekteres belysning i henhold til DS/EN12193 – Standsning af farlig aktivitet (i lighed med ridesport, cykelløb mv.).

Kommentarer

Teksten i § 359, stk. 2, er flyttet til § 360, nr. 3. Der er derfor ikke sket ændringer på dette område.

DS/EN12193:2018 – sportsbelysning omfatter som udgangspunkt sportsarrangementer med deltagere og evt. tilskuere. Skateboardba-

ner og parkourredskaber omfattet af bygningsreglementet er offentligt tilgængelige, og er derfor også tiltænkt "hverdagsbrug", der ikke er arrangeret. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt, at der for skateboardbaner, parkourredskaber og multisportsudstyr indføres krav om belysning projekteret iht. DS/EN12193:2018 – sportsbelysning (herunder afsnit om standsning af farlig aktivitet), som ved f.eks. ride-sport og cykelløb.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

12. Sommerhuse

Dansk Byggeri bemærker, at kravændringen ikke bør åbne for at tillade, at støj generer naboen. Konstruktørforeningen spørger til, hvordan det sikres, at installationer ikke generer naboer. TEKNIQ Arbejdsgiverne ønsker, at ændringen af kravet til sommerhuse også videreføres til enfamiliehuse, dobbelthuse og rækkehuse.

Kommentarer

Det nuværende krav omfatter alene, at de tekniske installationer ikke må medføre et generende støjniveau udenfor for bebyggelsens vinduer eller bebyggelsens rekreative arealer. Det regulerer ikke, hvorvidt de tekniske installationer i et sommerhusområde må kunne høres hos naboen. Indførelse af krav om støjniveau hos naboer vil således være en skærpelse. Nabostøj er ikke reguleret i byggelovgivningen.

Ændringen er en tilbageførsel til et tidligere kravniveau, som er sat på baggrund af sommerhuses brugsmønstre, altså at man opholder sig kortere tid i bygningerne. På baggrund heraf vurderer TBST, at det ikke er hensigtsmæssigt, at helårsboliger omfattes af kravet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

13. Vand

TEKNIQ Arbejdsgiverne ønsker, at der indføres krav om varmt vand "uden besværende ventetid", da et krav alene om mindstetemperatur kan betyde etablering af mange cirkulationsledninger med unødigt stort varmetab til følge. TEKNIQ Arbejdsgiverne mener derudover, at elementer fra den eksisterende tekst i § 411 bør bibeholdes, da en eventuel ventetid ved fjernt placerede tapsteder vil sikre gennemskyllning af ledning inden brug. Den nye tekst vil i sin nuværende form medføre krav om cirkulation helt frem til alle tapsteder med varmt vand i alle installationer.

Kommentarer

Bemærkningerne giver anledning til at ændre formuleringen i § 411, så det tilføjes, at anlæg til produktion af varmt brugsvand under hensyn til varmtvandskvarternes antal og anvendelse skal kunne yde tilstrækkelig vandmængde og vandstrøm, og at ved tapstederne skal den forudsatte temperatur være tilstede uden besværende ventetid under hensyn til energiforbrug, vandforbrug og hyppigheden af installationens brug.

14. Brand

Brandklasser

DABYFO – Kreds Nordjylland, DABYFO – Kreds Vestjylland og DABYFO Fynskredsen bemærker, at § 493, stk. 1, nr. 1, om indplacering af byggeri i brandklasse 1 er u hensigtsmæssigt formuleret og mener, at bestemmelsen kan tolkes på flere måder.

DABYFO – Kreds Sydjylland spørger, hvad intentionen er med, at etagearealet ikke må overstige 600 m² på ejendommen, hvis bygninger kan placeres, så deres indbydes afstand gør, at de brandmæssigt er uafhængige.

Dansk Byggeri mener, at det bør tydeliggøres, at der kan opføres flere bygninger på samme grund, hver med et etageareal på mere end 600 m² samtidig med, at de kan indplaceres i brandklasse 1.

DBI fremhæver, at de efter styrelsens tilføjelse til bygningsreglementets § 493, stk. 1, nr. 1, om at "byggeriets samlede etageareal ikke må overstige 600 m² på ejendommen" i brandklasse 1 (BK1) er blevet mødt med en del kommentarer om og forundring over behovet for denne begrænsning.

FRI bemærker til bilag 1, tabel 3, at maksimumgrænsen for arealet af et byggeri i brandklasse 1 på "højst 600 m² på ejendommen", er ulogisk. FRI undrer sig over, at vurderingen om indplacering i brandklasse 1 skal afhænge af byggeriets ejerforhold.

Landbrug & Fødevarer - SEGES mener, at ændringen i § 493, stk. 1, nr. 1, kun bør gælde det ansøgte byggeri, og ikke for den samlede ejendom, da det stiller stuehuse på landbrugsejendomme ringere end mange andre, da stuehuse ofte vil skulle indplaceres i brandklasse 2.

Per Pedersen Haarby ApS foreslår, at § 493, stk. 1, nr. 1, laves om, så det er muligt at opføre mere end 600 m² på ejendommen og stadig indplacere byggeriet i brandklasse 1, såfremt indbydes afstande respekteres.

Lolland Kommune ønsker i forbindelse med § 493, stk. 1, nr. 1, uddybet, om de 600 m² og anvendelseskategori 4 vedrører allerede opført bebyggelse eller alene det ansøgte.

Lolland Kommune bemærker, at der er en uoverensstemmelse mellem vejledningsteksten og ordlyden af § 493, stk. 1, nr. 1, og at vejledningen rummer en umiddelbar uhjemlet undtagelse. Dansk Byggeri og DABYFO Østjyllandskredsen anmoder om, at § 493, stk. 1, nr. 1, og vejledningstekster i Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand bringes i overensstemmelse hurtigst muligt.

FRI, DABYFO – Kreds Sydjylland, Danmarks Frie AutoCampere, DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd, Konstruktørforeningen og Lolland Kommune spørger i forbindelse med § 493, stk. 3, hvem der skal vurdere, om der skal inddrages en certificeret brandrådgiver.

Kommentarer

TBST anerkender, at det er uhensigtsmæssigt, at der kun må opføres byggeri med et samlet etageareal på højst 600 m² i brandklasse 1 på en ejendom. Bestemmelsen ændres, så det fremadrettet er størrelsen på det enkelte bygningsafsnit, der ikke må være større end 600 m².

Hvis et bygningsafsnit helt eller delvist henføres til anvendelseskategori 4, må etagearealet ikke overstige 600 m², og det skal være brandmæssigt fritliggende i forhold til øvrige bygningsafsnit på ejendommen. Med ændringen er det muligt at placere flere boligbebyggelser på samme ejendom, der samlet har et etageareal på mere end 600 m². Tilbygninger til eksisterende byggeri kan opføres uden skelen til, om bygningsafsnittet er brandmæssigt fritliggende eller ej. Det skal dog sikres, at tilbygningen er placeret, så den er brandmæssigt fritliggende fra ejendommens øvrige bygningsafsnit. TBST vil endvidere tilrette bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand, så der er overensstemmelse mellem vejledningen og § 493, stk. 1, nr. 1.

Tilbygninger til eksisterende byggeri i anvendelseskategori 4 kan henføres til brandklasse 1, hvis tilbygningen isoleret set vil kunne indplaceres i brandklasse 1, og hvis den er brandmæssigt fritliggende i forhold til ejendommens øvrige byggeri.

Der er som følge af høringssvarene blevet tilføjet i §§ 489, stk. 3, og 493, stk. 3, at det er kommunalbestyrelsen, der skal vurdere, om der skal inddrages henholdsvis en certificeret statiker eller en certificeret brandrådgiver.

Dokumentation af brandforhold

DABYFO - Kreds Nordjylland, DABYFO – Kreds Sydjylland og Danske Beredskaber bemærker til § 506, stk. 2, at de ikke mener, det skal være muligt at fravige de præ-accepterede løsninger og stadig kunne indplacere et byggeri i brandklasse 1 eller 2.

ETA-Danmark fremhæver, at de i mange år har arbejdet med godkendelser af byggematerialers brandtekniske egenskaber via MK-godkendelse og Teknisk Godkendelse til Anvendelsen. ETA-Danmark

forslår en ny formulering af § 506, stk. 2, så "MK-godkendelse eller en Teknisk Godkendelse til Anvendelsen" fremgår af bestemmelsen.

Landbrug & Fødevarer - SEGES bemærker, at der ikke er overensstemmelse mellem § 506, stk. 2, og kapitel 1.6.3 i Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5, hvilket bør bringes i overensstemmelse.

DBI foreslår, at § 518 ændres, så designfasen også er nævnt som i § 519.

Kommentarer

§ 506, stk. 2, er ikke ændret i denne ændring af bygningsreglementet. Der er alene indsat en henvisning til "Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – brand". Hensigten med, at man kan fravige de præaccepterede løsninger for installationer er, at det skal være muligt at foretage mindre fravigelser, uden at bygningsafsnittets brandklasse ændres. Afvigelsen skal dog kontrolleres af en certificeret brandrådgiver, der er certificeret til brandklasse 3.

TBST anerkender ETA-Danmarks arbejde med at godkende bl.a. nye innovative løsninger til byggeriet. De præ-accepterede løsninger tager ikke nødvendigvis udgangspunkt i de produkter, der anvendes. Såfremt der anvendes materialer, der har brandmæssige egenskaber, som opfylder kravene i de præ-accepterede løsninger, kan de anvendes på lige fod med andre materialer.

TBST tilretter vejledningsteksten i kapitel 1.6.3 i bygningsreglementets vejledning til kapitel 5, så der ikke er uoverensstemmelser mellem vejledningsteksten og § 506, stk. 2.

TBST imødekommer ændringen til § 518 og tilføjer "designfasen" i bestemmelsen.

Risikoklasser

DABYFO – Kreds Nordjylland bemærker, at risikoklasse 1 bør udvides til at omhandle flere typer byggerier bl.a. tofamiliehuse med vandret lejlighedsskel.

DABYFO – Kreds Sydjylland spørger i forbindelse med bilag 1, tabel 2, til risikoklasse 1, om det er 150 m² pr. etage eller det samlede etageareal for enfamiliehuse m.m. i 3 etager.

Landsbyggefonden fremhæver, at de ikke har indvendinger imod, at fritliggende og sammenbyggede enfamiliehuse, eksempelvis rækkehuse, med et samlet etageareal på under 150 m², kan opføres uden brandcertificeret rådgiver, hvis de præ-accepterede løsninger anvendes. Omkostningerne kan dermed reduceres i et beskedent omfang, og sager vedr. nye almene boliger er altid tilknyttet teknisk rådgivning, som kan kontrollere de valgte løsninger.

Kommentarer

TBST har på nuværende tidspunkt ikke overvejelser om, at risikoklasse 1 skal udvides yderligere.

I bilag 1, tabel 2, til risikoklasse 1, menes der fritliggende eller sammenbyggede enfamiliehuse eller sommerhuse i 3 etager over terræn, og en etage under terræn, hvor boligen maksimalt må have et samlet etageareal på 150 m² ud fra beregningsreglerne i bygningsreglementet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Inspektion af brandtekniske anlæg

Dansk Byggeri mener, at det akkrediterede inspektionsorgans underretningspligt til kommunalbestyrelsen vil medvirke til at forbedre sikkerheden uden væsentlige omkostninger.

DABYFO – Kreds Sydjylland og KL bemærker, at det ikke fremgår, hvad kommunalbestyrelsens rolle er i forbindelse med, at den efter en inspektion får en meddelelse om, at et fejlbehæftet brandteknisk anlæg. i

DBI foreslår, at der udarbejdes en vejledning om indberetning af anlæg, der er behæftet med fejl, der kan medføre risiko for konkret personskade i tilfælde af brand kan ske til kommunalbestyrelsen.

FRI bemærker, at midlertidige anlæg med fordel også kan benyttes under byggearbejdet f.eks. byggeplads-ABA med varsling. Dette er særligt væsentligt på byggerier, hvor flugtvejs-og redningsforhold kan være udfordret f.eks. højhuse designet med én trappe, men at brandtekniske installationer, som opstilles midlertidigt på byggepladser og ved transportable konstruktioner.

Beredskabsstyrelsen bemærker, at ved de bestemmelser, hvor der er krav om, at der skal ske meddelelse til kommunalbestyrelsen, herunder f.eks. § 141, stk. 6, er det vigtigt, at de relevante meddelelser formidles videre til de kommunale redningsberedskaber, i særdeleshed meddelelser vedrørende bygninger, som er omfattet af brandsyn.

Kommentarer

Til bemærkningen om, hvad kommunalbestyrelsens rolle er i forbindelse med, at den får en meddelelse om, at et brandteknisk anlæg ikke kan godkendes efter en inspektion, fremgår det af byggelovens § 16 C, stk. 3, at hvis kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på et ulovligt forhold, skal den søge forholdet lovliggjort, medmindre det er af ganske underordnet betydning.

Det betyder, at hvis kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et brandteknisk anlæg har så betydelige fejl, at det kan medføre risiko

for personskade og dermed er ulovligt, skal den påbyde ejeren at få anlægget udbedret. Da der alene er tale om et eksisterende anlæg, vil der ikke være krav om, at der skal inddrages en certificeret brandrådgiver. Hvis et brandteknisk anlæg har så betydelige fejl, at det kan medføre risiko for personskade, inden der er givet ibrugtagningstilladelse, vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, om der vil kunne gives en ibrugtagningstilladelse.

Hvis brandtekniske anlæg opsættes frivilligt, er der ikke krav om, at der skal foretages årlig inspektion af anlæggene.

TBST vurderer ikke, at det skal være et krav, at de kommunale redningsberedskaber skal underrettes om fejl og mangler på eksempelvis brandtekniske installationer, da TBST forventer, at kommunalbestyrelsen som bygningsmyndighed videreformidler de relevante informationer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Flugtveje og evakuering

Dansk Byggeri mener, at det er en forringelse af brandsikkerheden i § 98, hvis redningsåbninger kun er til personer med lovligt ophold og forslår, at den nugældende formulering bibeholdes.

SikkerhedsBranchen bemærker med tilfredshed, at mulighed for aflåsning af redningsåbninger udenfor normal brugstid er medtaget i den fremsendte ændringsbekendtgørelse i § 98, stk. 4.

Dansk Center for Lys bemærker, at ændringen i § 96 gælder for mange byggerier såsom f.eks. vuggestuer, børnehaver, plejehjem, kollegier, hoteller, pensionater, boliger for fysisk og psykiske handicappede mv.

Danske Beredskaber bemærker, at sikkerhedsniveauet bliver lavere, hvis røg først detekteres, når den er kommet ind i et soverum.

Kommentarer

I § 94, stk. 2, nr. 7, er der en tilsvarende formulering om personer med lovligt ophold. Bestemmelserne i §§ 94 og 98 sikrer, at det er muligt at lave en skalsikring af bygningen, hvis der er personer til stede, som ikke har lovligt ophold.

Ændringen i § 96 gælder alle bygningsafsnit, der er henført til anvendelseskategori 5 og 6.

TBST ændrer formuleringen i § 93, stk. 1, nr. 5, så det fremadrettet vil være "soverum og flugtveje". Dette for at sikre, at røgen detekteres, inden flugtvejene er blokeret, så de ikke kan anvendes.

Drift, kontrol og vedligehold

Danske Beredskaber bemærker, at det vil være en væsentlig forringelse af sikkerhedsniveauet at hæve grænsen i § 156 for, hvornår drift, kontrol og vedligehold skal ske på en måde, der tilsikrer, at de brandsikkerhedsmæssige forhold er overholdt til enhver tid.

Dansk Byggeri mener, at ændringen af § 157 udgør en mere klar formulering end tidligere formulering af bestemmelsen.

Danske Beredskaber mener ikke, at § 157 er i overensstemmelse med "Vejledning om pladsfordelingsplaner ved midlertidige opstillinger", der alene kræver pladsfordelingsplaner opsat, når lokalerne anvendes af over 150 personer. Danske Beredskaber gør endvidere opmærksom på, at samme problemstilling gør sig gældende med hensyn til den eksisterende bestemmelse i § 147, stk. 1.

Kommentarer:

Det er TBST's vurdering, at sikkerhedsniveauet med de foreslåede ændringer er på samme niveau, som for eksempel forsamlingslokaler m.m., hvor der ligeledes er skærpede krav, når der er flere end 150 personer.

Det er TBST's vurdering, at pladsfordelingsplaner skal udarbejdes for lokaler, når de anvendes af flere end 150 personer, og bestemmelserne vil derfor blive rettet til.

15. Administrative konsekvenser og principper agil erhvervsrettet regulering

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

TBST har i forbindelse med præhøringen af bekendtgørelsesudkastet vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet. OBR har ingen bemærkninger hertil.

Kommentar

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

16. Øvrige ændringer

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har ud over ovennævnte ændringer foretaget enkelte præciserende ændringer i bekendtgørelsen i forhold til det udkast, der har været i høring.

Det præciseres i § 30 a, stk. 3, at anerkendte statikere alene skal tilknyttes CC3, og ikke CC2, så det stemmer overens med de tidligere regler, hvor der blev foretaget en teknisk byggesagsbehandling af kommunen.

§ 550 a ændres så "§ 506, stk. 3" rettes til "§ 506, stk. 2" på samme måde som i § 509.

Det tilføjes i § 394 bestemmelserne i kap. 20 ikke gælder, hvis en lokalplan, en byplanvedtægt eller en reguleringsplan fastsætter andre bestemmelser om de pågældende forhold.

Bilag 1

Advokatsamfundet
Anerkendelsesudvalget for statikere, IDA
Arbejdstilsynet
Arkitektforeningen
Banedanmark
Beredskabsstyrelsen
BL – Danmarks almene boliger
Brancheforeningen VinduesIndustrien
BUILD
Bygherreforeningen
DABYFO Fynskredsen
DABYFO Kreds Nordjylland
DABYFO kreds Sydjylland
DABYFO Østjyllandskredsen
DABYFO, Kreds Vestjylland
Danmarks Frie AutoCampere
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Byggeri
Dansk Center for Lys
Dansk Energi
Dansk Handicap Forbund
Dansk Live
Dansk Ungdoms Fællesråd, DUF
Danske Arkitektvirksomheder
Danske Beredskaber
Danske Bygningskonsulenter
Danske Handicaporganisationer
Dankse Kloakmestre
DBI
DI Byg

DOVISTA Gruppen
Energistyrelsen
Erhvervsministeriet
ETA-Danmark
Finanstilsynet
Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
Horsens Kommune
Hørsholm Kommune
Justitsministeriet
KL
Konstruktørforeningen
Københavns Erhvervsakademi (KIA)
Landbrug & Fødevarer, SEGES
Landsbyggefonden
Lolland Kommune
Miljø- og Fødevareministeriet
Natur- og Klimatilpasning i Miljø- og Fødevareministeriets departement
Per Pedersen Haaby AS
Rønslev Rådgivende Ingeniører
Sammenslutningen af By- og Markedsfester
Sikkerhedsbranchen
Skatteministeriet
Skorstensfejerlauget
Social- og Indenrigsministeriet
TEKNIQ Arbejdsgiverne
Udenrigsministeriet